

get lang Tid, naar en Gaard er fæsteledig, og vi Fyre, som have stillet det foreliggende Uendrigsforflag, ville derfor heller ikke have Noget mod en Bestemmelse om, at alle fæsteledige Gaarde skulde sælges, efterhaanden som de blive fæsteledige. Naar vi ikke have stillet et saadant Forflag, er det kun, fordi vi ikke have anseet det for gennemførligt, medens vi derimod have troet, at det, naar det indskrænkedes til de offentlige Stiftelsers Gods, bedre kunde gennemføres, og at det i enhver Henseende vilde være tilraadeligt. De offentlige Stiftelser have nemlig i Almindelighed en meget ringe Indtægt af deres Fæstegods og vi Fyre, som have stillet dette Uendrigsforflag, vilde endog ikke have Noget mod at vedtage en Bestemmelse om, at alle Fæstegaarde, som tilhøre offentlige Stiftelser eller henhøre under Embeder, skulde overgaae til Selveiendom, hvad enten de vare fæsteledige eller ikke. Vi have imidlertid paa Grund af de forhaandenværende Forhold troet at burde indskrænke os til, hvad der her foreligger, nemlig, at den fæsteledige Deel af dem skal sælges til Selveiendom. Vi troe, at der ikke kan gjøres nogen begrundet Indvending mod dette Forflag, deels fordi det vil i en meget høi Grad være i de offentlige Stiftelsers Interesse, da det i en meget betydelig Grad vil forøge deres Indtægt, og deels fordi der ved de offentlige Stiftelser ikke er nogen bestemt Person — der er vel en moralsk Person, som er Cier — men der er ingen bestemt Person, der kan føle sig krænkede ved en saadan Bestemmelse, og dertil kommer endelig, at Samfundet maa antages at have en vis Grad af Raadighed til at tage Bestemmelser med Hensyn til de offentlige Stiftelsers Eiendomme.

Hvad det andet Forflag til at fremme Selveiendom angaaer, nemlig mæglende Commissioner, da er det, som har ledet os til at foreslaae samme, den Overbeviisning, vi have om de fleste Menneskers Modtagelighed for Mægling. Man seer jo, at overalt i Verden, hvor stridende Interesser staae skarpt mod hinanden, foreslaaes altid Mæglings Anvendelse, og Mæglingen anvendes ogsaa meget hyppigt med Held. Men, om vi nu ogsaa ville antage, at sige mæglende Commissioner ikke

ville virke med stort Held til det omhandlede Formaaels Opnaaelse, troe vi dog, at sige Commissioner ville have en gavnlig Virkning. De ville tilveiebringe et betydeligt Antal Tilbud deels fra Godseiernes Side og deels fra Fæsternes Side om de Vilkaar, paa hvilke Fæstegaardene kunne overgaae til Selveiendom. De ville tilveiebringe et betydeligt Antal Erklæringer fra Commissionens Side, om hvilke Vilkaar der kunne være billige i den omhandlede Henseende; og disse Tilbud og disse Erklæringer ville, om de end ikke i det paagældende Dieblit komme til at bære nogen Frugt, dog vistnok meget hyppigt; naar de Paagældende i nogen Tid — maaffee kan der endog saa hengaae et Par Aar — have tænkt over Sagen, komme til at bære deres Frugter. Først, naar man havde anvendt et Middel som det omhandlede, vilde man kunne sige, at man havde gjort alt Muligt for at fremme Fæstes Overgang til Selveiendom ved mindelig Overeenskomst, og endelig ville sige Commissioner bringe en bevidnet Erfaring tilstede med Hensyn til det meget omtvistede Spørgsmaal, om Grunden til, at der paa saa mange Godser ikke sælges Fæstegaarde til Selveiendom, ligger hos Fæstebonden, eller om den hidrører fra Godseierne, og til denne Sags rette Opfattelse vilde det dog være af megen Betydning, at man erholdt dette Middel til en klarere Opfattelse af samme.

Der er med Hensyn til disse to Midlers Anvendelse blevet gjort endeel Indsigelser. De angaae imidlertid, forsaavidt de ere komne mig for Dre, ikke saameget Midlerne i deres Almindelighed, som den Maade, hvorpaa Midlerne efter det foreliggende Forflag skulle bringes til Anvendelse. Jeg skal ikke for Dieblitket imødegaae dem, men afvente, hvorvidt de mulig maatte blive fremførte her i Salen. Jeg skal kun for Dieblitket tillade mig den Bemærkning, at jeg ikke troer, at noget af Thingets ærede Medlemmer, som maatte gøre en saadan Indsigelse, af den Grund — naar han forresten var enig om Hensigtsmæssigheden af Midlets Anvendelse i Almindelighed — burde stemme mod Forslaget ved denne Sagens 2den Behandling, da han jo nemlig med Lethed til 3die Behandling kunde stille et Uendrigsfor-